

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő,

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra --- --80 kor. | Félévre --- -- 4.80 kor.
Negyedévre --- -- 2.40 " | Egyes szám --- -- --80 "
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Vasutasok!

Magyarország munkálkodó népe megmozdult és hadat üzent annak a rendszernek, amely nem tudja, vagy nem akarja megvédeni a dolgozó milliókat: *a lakbér- és élelmiszeruzsora ellen.*

Ha van oka a munkásnépnek arra, hogy hadat üzenjen az uzsorának, akkor nekünk, vasutasoknak, tizszeres okunk van erre.

Ha van lelkesedés a munkásnépben e harc megvívására, akkor bennünk, vasutasokban, tizszeres erővel kell, hogy lobogjon a lelkesedés lángja, amidőn olyan küzdelemből kell kivenni részünket, amelynek sikerétől függ, hogy az ezer sebből vérző vasutas is oltalmat nyerjen az uzsorásokkal szemben.

Igen! Nekünk kellene az első sorban küzdenünk, mert mi nemcsak a házbér- és élelmiszeruzsorásoknak vagyunk védtelenül kiszolgáltatva, hanem a Máv. betegpénztár maga is beáll az uzsorások közé.

Lehet-e egyébnek, mint uzsoráskodásnak nevezni azon eljárást, melyet a kinevezett vasutasok részére alkotott: *külön betegsegélyző pénztár révén elkövettek?*

Horribilisan felemelt járulék, tetemesen leszállított szolgáltatmányok: vörös fonálként húzódik végig az egész intézményen.

Vasutasok!

Gazdasági érdekeink közös védelméről van szó.

A nagy érdekek mellett el kell törpülnie minden személyes vagy érzelmi motívumoknak.

Budapest vasutasságának állást kell foglalnia abban a kérdésben, hogy hajlandó-e tovább is tűrni a rajtuk ütött mindennemű uzsoráskodást, vagy pedig erkölcsi erejével támogatja azokat, akik ez ellen kíméletlen harcot indítottak.

Ebben a tárgyban legközelebb nyilvános

vasutas gyűlést

tartunk a következő napirenddel:

- A lakbér- és élelmiszeruzsora.
- A Máv. külön betegpénztára.
- A szövetség célja és haszna.

A gyűlés helyét és idejét legközelebbi lapunkban és röpiratok útján fogjuk tudomásul adni.

Munkások! Kinevezettek!

Agitálatok jó eleve teljes lelkesedéssel a gyűlés sikere érdekében.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége.

Munkára!

(F. D.) Ha visszapillantást vetünk az osztályharc alapján álló vasutas-mozgalom történetére, akkor olyan fenséges kép tárul elénk, amelynek megértéséhez, megbecsüléséhez — akkor, abban az időben, amidőn azok az események lejátszódtak, amelynek láncolatában mi magunk képeztük az összekötő láncszemeket — az elménkben derengő viláosság nem nyújtotta a megértés kelékeit. Ha képzeletünkben elvonultatjuk szemünk előtt az események láncolatát, akkor a következő kép tárul elénk: Jönnek az agyonhajszolt, kiuzsorázott vasutasok tizezei. Hátuk mögött a mindenféle rendű és rangú hajesárok serege, kezükben az éhség korbácsával üzik maguk előtt a szenvedéstől, a meggyöttréstől már-már összeroskadó tábort, amely a szolgaság „isteni” rendeltetését elismerve, szótlan, némán, megadásal tűri sorsát.

Majd kissé vigasztalóbb kép tárul elénk. A rabszolgatömegből felhallatszik — habár még félénken — a nyomor panaszszava: *mint a derengő hajnal első, tehát legprimitívebb megnyilvánulása.*

Ismét újabb kép tárul elénk. A nyomorgó és panaszszavát alig-alig hallható tömegből kiválnak egyesek, akik megértik, felismerik a tömeg lelkéből feltörő néma vágyakat: *a jólét, a szabadság után.*

Megkezdődik az egyénnek, az „atomnak” a munkája.

A mindjobban, mindhangosabban megnyilvánuló elégedetlenség, a rabszolgák ébredése már nem enged nekik időt arra, hogy megismerjék a munkásmozgalom mélyrehatóbb okait, hogy magukat a tudomány fegyvertárából felvértezzék, hogy így felvértezve vegyék fel a küzdelmet a butasággal és az elnyomó hatalommal szemben.

Nem! Erre már nem volt idejük. Megkezdődött a harc, a szervezés, az öntudatra ébresztés nagy munkája.

A tudomány fegyvertára helyett az igazság és a tömeg lelkesülttségéből merítettek maguknak erőt, hogy a reájuk váró kultur-feladatnak megfelelhessenek.

Az „Igazság” fegyverével felvértezve, az „Eszme” hitével eltelve fogtak hozzá a nagy munkához: felszabadítani a lelki és testi rabságból a vasutasok nagy taborát.

Most újabb kép vonul el szemünk előtt.

Látjuk a névtelenek százait szerte az országban, amint fárasztó munkájuk befejezése után, titkos lebujsokban összehívott munkástársaiknak magyarázzák az „Eszme” igazságait: hirdetik a sejtelveik által sugalt szebb kor eljövételét.

Fáradhatatlan lelkesedéssel dolgoznak mindenütt: a hatalom üldöztetéseiért fittyet hányó agitátorok.

Most már mindenütt ott látjuk a névteleneket.

Felkuszna a mozdonyokra, a mozdonyok örökös rabjait megnyerni, szénrakás mögé húzódva, a kormos, elcsigázott szénmunkásnak hirdetik az ígét; műhelyekben kocsik alá bujva, ezer veszedelemnek kitéve terjesztik az „Eszmét”.

Jön a vasárnap.

Az agitátor teste pihenni vágya, a családja vonzza: de lelkének sugallatára hallgatva nekivág a sinek birodalmának s 10—15 kilométert gyalogolva, bemegy az istentől-embertől elhagyott pályaoárhöz, hogy az is tudjon, lásson és cselekedjen.

Az agitátorok munkájának csudás a hatása:

Az elnyomott, félrevezetett, hecsapott vasutasság feleszmél évtizedekig tartott álmából.

Az egymást nem ismerő, egymást kigunyoló, egymás háján, nyomoruságán kacagó vasutas felismeri, hogy aki vele együtt küzd, szenved és tűr, az testvére. Felismeri a bűn nagyságát, amelyet a multban egymással szemben elkövettek.

Ha megható, ha fölemelő volt a polgári szabadságforradalmak ama jelenete, amidőn egymáshoz idegen polgárok a lelkesülés hevében nyílt utcán összelelkeztek, akkor fölemelő volt az a pillanat is, amikor a mesterséges eszközökkel elbutított, félrevezetett, egymás ellen vezényelt vasutasság felismerte egymásban a testvéri kapcsolatot, de felismerte a közös ellenséget is.

A vasutas mozgalom történetének eme csudás napjait újra feléleszteni: erre hívjuk fel mindazokat, akikben él a meggyöttrés, a hit a vasutas társadalom szebb jövője iránt.

Jöjjetek elő ismét, ti névtelen hősök!

Mutassatok példát a tunyáknak; öntsetek lelket a csüggedőkbe!

A ti fáradhatatlan munkátok, áldozat-

készségtek kimeríthetetlen forrása tette nagygyá, hatalmassá szervezetünket.

Ha a zsarnokság fagyasztó szele egy időre csorbitotta is szervezetünk erejét, tekintélyét: ti vagytok hivatva arra, hogy ismét teljes nagyságában, erejében álljon a vasutas érdekek védelmére.

Ti vagytok hivatva arra, hogy előkészítsetek a vasutasokat ama nagy hivatásu eseményekre, amelyek a közel jövőben fognak lejátszódni ebben az országban.

Ti vagytok hivatva arra, hogy a gazdaságilag öntudatra ébredt vasutasságot előkészítsetek, kioktassátok arra az átalakulásra, amely Magyarország politikai viszonyaiban rövid időn belül elkövetkezik, s ami mélyen érinteni fogja a vasutasság társadalmi és gazdasági helyzetét.

Az idő már rövid. Nincs helye az önmagunkkal való alkudozásnak.

Jöjjetek elő, ti ismert és ismeretlen agitátorok!

Keressétek fel a sinek birodalmának rabzolgáit a kunyhójukban s hintsétek el közöttük most már a *politikai* érettség csiréit is, nehogy, — amidőn bekövetkezik a romboló és alkotó átalakulás ideje, akkor a vasutas ismét szembe kerüljön saját testvéreivel; ismét eszközül dobja magát oda a hatalomnak, amely mindig a politikailag éretlen népből meríti az elnyomatás eszközeit.

Ennek nem szabad többé bekövetkeznie.

Fel, a munkára!

Az állandó fegyelmi bíróság.

(Tapasztalataim.)

Garai Ármin.

Az előadótól az állandó fegyelmi bíróság elnökéhez, Söpkéz miniszteri osztálytanácsoshoz mentünk, hogy orvoslást keressünk az ellen a nyílt kvalifikálhatlan törvénysértés ellen, melyet az előadó elkövetett akkor, mikor a fegyelmi iratokba való betekintést megtagadta, sőt a felvilágosításadás elől adott szava s a szervezeti szabályzat ellenére is kitért.

Ha megdöbbenett az első jelenet, akkor ez a jelenet valósággal kétségbeejtett. Lehet, hogy indiszkréciót követek el, mikor ezt a jelenetet leirom, de nem saját érdekemből, hanem közérdekből teszem s ez mentesít minden társadalmi formáság vagy szokás alól.

Söpkéz miniszteri osztálytanácsos ur kijelentette, hogy *ő nem hajlandó utasítani az előadó bírót, hogy a törvénynek eleget tegyen.* Megnézte a szolgálati rendtartást, megnézte a szervezeti szabályzatot, elismerté, hogy igazságunk van mégis megmaradt amellett az álláspont mellett, hogy *ő nem utasíthatja a bírót kötelelessége teljesítésére.* Mikor védőm kifejtette, hogy ez lehetetlen, abszurd álláspont, Söpkéz miniszteri osztálytanácsos, a fegyelmi bíróság elnöke, *maga fakadt ki az állandó fegyelmi bíróság szervezete ellen.* Kijelentette, hogy *ő maga is lehetetlen, képtelen bíróságnak tartja ezt.* Kijelentette, hogy egy ilyen bíróság nem lehet *független bíróság,* annál kevésbé, mert az elnöknek a bíróság tagjai alárendeltjei hivataluknál fogva. Hogy ítélezhetnek hát függetlenül olyan tanács, melynek a hivatali főnök az elnöke és az alárendelték a tagjai. Kifejtette, hogy éppen azért nem is *meri* utasítani az előadót törvényes kötelelessége teljesítésére, mert az neki nemcsak bírótársa, de alárendeltje is és ha utasítaná most, azt mondhatnák, hogy mint főnök utasította.

En ezek hallatára egyik csodálkozásból a másikba estem. Micsoda isten-átok az olyan bíróság, melyről maga az elnök elismeri, hogy az lehetetlen szervezet. Micsoda füg-

getlenség lehet ott, ahol az elnök megvallja, hogy nincs függetlenség.

Közben átcikkázott agyamon egy más dolog is e bíróság szervezetét illetőleg. Ennek a bíróságnak összesen 3 tagja van. És mégis felelőzései bíróság. Az igazgatóságnak legalább 7 tagja van s az az elsőfoku fegyelmi hatóság. Eddig úgy tudtam, hogy minél feljebb kerül az ügy vagy per, annál több bíró ül az ítélező tanácsban. Így a járásbírósnál egy bíró ítélt, a törvényszék felelőzései tanácsában már 3 bíró, a táblánál 5, a Kuriánál 7. Ezt azért csinálták így, mert abból indultak ki, hogy többet lát és nagyobb biztosíték van abban, ha egy ügyet vagy pert több ember bírál felül. Itt megfordítva történt. Három tagból álló bíróság bírálja felül az egész Máv. igazgatóság ügyét. Ha igaz az, hogy a felelőzései tanácsba azért szoktak több embert tenni, mert több szem többet lát, akkor nagyon közel fekszik az a feltevés, hogy az *állandó fegyelmi bíróságba azért tettek oly kevés embert, hogy minél kevesebb embernek kelljen szemet hunyni az előtt, ami a Máv. igazgatóságánál történt.* Azt nem tanácsos sok szem bírálatára bizni; hátha egy fél-tucat ember közt akad egy, aki látni merészel.

Az is eszembe jutott, hogy minő bírói függetlenség lehet az, mikor egy aljárásbíró bírálja felül egy kuriai elnök ítéletét. Mert jelen esetben két főfelügyelő és egy miniszteri osztálytanácsos volna hivatva felülbírálni egy *államtitkár* elnöklete alatt hozott ítéletet, tekintettel arra, hogy Ludvig Gyula államtitkár. Ehez nem kell kommentár.

No de lépünk vissza a miniszteri osztálytanácsos ural folytatott beszélgetésünkhöz.

Védőm nagyon szorítván az elnök urat az iratok kiadására, ez végre kibökte, hogy úgy látszik, azért nem lehet kiadni az iratokat, mert az „urak azon a véleményen vannak, *illetve lesznek holnap, hisz ők nem illetékesek ebben az ügyben.*“

A védőmre néztem, ő meg én reám. Ezután csak annyit hallottam, hogy a *védőm csodálkozva kérde, miként lehetséges az, hogy ma már tudja az elnök,* hogy milyen véleményen lesznek az urak *holnap,* — tovább nem tudtam odafigyelni. A szó szoros értelmében a székbe fogódtam, hogy le ne essem, mialatt tűnődni, gondolkodni kezdtem, hogy micsoda bíróságot sóztak a vasutas nyakába akkor, mikor az elnök elárulja, hogy ő már tudja a vádlott meghallgatása nélkül, hogy a bírók mit fognak mondani holnap.

Tűnődésemből az térített magamhoz, hogy az elnök ur jegyezni kezdett. Figyeltem. Védőm fejtegette, hogy milyen nevetséges, lehetetlen jogi abszurdum, hogy most illetékeséget vizsgáljon a bíróság, vagy 50 évet hozott fel amellett, hogy most már érdemben kell ítélezni ennek a bíróságnak és nem bujhat ki az ítélethez alól. Az elnök ur roppant kényelmetlen helyzetben volt, nem tudott egy szóval sem cáfolni és végül kijelentette, hogy *ő igen sajnálja, de ő ehhez nem ért semmit, mert ő nem jogász.*

Ezután a kijelentés után igazán kár lett volna tovább diskurálni. Felálltam. Az elnök ur udvariasan az ajtóig kísért és még ott is sajnálkozott, hogy neki, mint nem jogásznak kell *fegyelmi gyakorlatot csinálni a vasutasok részére.* Kérte védőmet, hogy igyekezzék holnap a bírókat meggyőzni álláspontja helyességéről.

Hát azok jogászok? kérdeztem én, mire az elnök mosolyogva jegyezte meg, hogy bizony azok sem jogászok.

Ebből a kijelentésből nyilvánvaló volt, hogy az egész tárgyalás csak komédia lesz. Kinek, minek beszéljünk, ha már előre kijelentik, hogy senki sem érti, amit mondunk.

Az események, a hallottak hatása alatt alig tudtam szólni, mikor kiértünk. Védőm mondott valamit, de én oda se tudtam figyelni, csak folyton ez járt eszemben, aminek aztán hangot is adtam:

Jó éjszakát vasutasok! (Folytatjuk.)

Erőszak!

Temérdek panasz érkezik hozzánk, hogy a szentkoronás szövetség azokat az egyéneket, akik szabályszerű időben bejelentették kilépésüket, nem engedi ki karmal közül, hanem jogtalanul levonhatja tovább is az illetők béréből és fizetéséből a tagsági járulékokat. A felháborodott károsultak hiába tiltakoznak a jogtalanság ellen, nincs a szavuknak semmi foganatja.

Ez a társaság maga mögött érezve a hatalom kegyes pártfogását vak elbizakodottsággal erőszakoskodik és nem akar urat ismerni maga fölött még a jogban és a törvényben sem. A felsőbbség kegyes protekciójától megkötyagosodva azt hiszi, hogy kötéllal is megtarthatja soraiban azoknak a vasutasoknak ezreit, akik megundorodtakattól a szövetségesdtől, amelynek a világon egyéb célja nincsen, mint minden nap kisubickolni néhány nagy ur csizmáját, ezekkel a nagy urakkal pedig farkosóvaló hizelkedéssel elhitetni, hogy a vasutasság lábalk előtt hempereg.

Nos, mi meg fogjuk ezt a társaságot tanítani a jogtiszteletre. Mindenkinek a nevében, akit jogtalanul tagsági kötelekben tartanak: *jogviszony megszüntetési pert akasztunk a nyakukba, ha kell ötezer darabot.* Észre fogjuk őket téríteni, hogy a legszebb szakáll protekciója se jogosít fel senkit, még Magyarországon sem, a világos jogtalanságra és hogy kötéllal nem köthető magához azoknak az ezreit, akik keserves garasáiknak jobb helyet tudnak találni, minthogy azokkal a reakciós, méltóságos, kegyelmes és félkegyelmes nagy urak dicsőségét hizlalják és reklámszomját oltogassák.

Felszólítunk mindenkit, akit ilyen erőszakosan marasztal a minden lében szakáll szövetsége, hogy gyűjtsék össze minden egyes munkahelyen az ilyen módon kényszerített egyének névsorát és küldjék be lapunknak. Egyöntetű eljárással, amelyből senkire semmiféle költség nem fog hárulni, olyan leckét adunk a szent gombozó szövetségnek, hogy azt a legméltóságosabb kegy se fogja vele elfelejtetni.

Figyelem!

Az évi szabadság igénybevétele minden év március 15-ig bejelentendő a szolgálati főnökségnek. (Lásd: Szolg. pragm. 37. §.)

Évi szabadságra joga van minden állandó vagyis 3 év óta megszakítás nélkül szolgált munkásnak. (Tanoncév nem számít.) Figyelmeztetjük munkástársainkat, hogy a szabadság igénybevételel jelentésük be jó eleve a főnökségnek, nehogy különféle ürügygyel később elvonják eme kedvezményt.

A szervezett munkások figyelmébe!

Közeledik az idő, amidőn a Máv. vállalati (munkás) betegsegélyző pénztára alakuló közgyűlését fogja megtartani.

Figyelmeztetjük a munkástársainkat, hogy jó eleve gondoskodjanak a közgyűlési küldöttek jelöléséről, nehogy meglepetéseknek legyenek kitéve.

A szervezett vasuti munkásságnak *kell helyet foglalnia a munkások betegpénztárában,* hogy megfelelő reformokkal olyanná formálják azt a betegpénztárt, hogy minden tekintetben megfeleljen a humanizmus követelményeinek.

Valasztó és választható *csakis munkás lehet* a vállalati betegpénztár közgyűlésére.

Kinevezett alkalmazottak nem birnak eme jogokkal.

Munkások! Készüljete!

SZEMLE.

Egy kis tévedés.

Mult havi 8. számunkban helyt adtunk a mozdonyvezetők egyik vezető embere cikkének lapunkban.

Ebben a cikkben így ír a cikk szerzője:

„Mutassatok fel csak egyetlen picike kis pontot, amelyre elfogulatlanul reá lehet mondani: ez vívmány.

Talán a gyakornokok 3 korona napidija? Hát ez is bér?”

Mi leadtuk a cikket. Ma azonban véletlenül a kezünkbe került egy okmány, amelynek segítségével bebizonyíthatjuk, hogy a *gyakornokok három korona napidija nem a Mozdonyvezetők Szövetségének érdeme.*

Ugyanis *Vörös László* még 1905 szeptember 2-án 49.736/1905. sz. a. *Garay János, Kovács Gyula, Petheő Tivadar, Hegedüs Sándor, Keller János és Tör Kálmán* mozdonyvezetők emlékiratára válaszolt. *Oly időben tehát, amidőn a Mozdonyvezetők Szövetsége még meg sem alakult.*

Ebből a válaszból idézzük a következő részt:

„Ezt kijelentvén, elrendelem azon kérelmek teljesítését, hogy a mozdonyvezetőtanonc három korona napidjéval alkalmaztassék és hogy a tanoncok a nehezebb szolgálai teendőktől — ide nem értve a fűtői teendőket — felmentessenek.”

Látni való tehát, hogy ezt a *vívmányt* nem Kossuth adta a Mozdonyvezetők Szövetségének.

Ezt a kis tévedést helyre kellett igazítanunk a történeti igazság kedvéért.

A főfelügyelő ur nem fogad.

A mult számunkban irtunk a ruttkai főműhelyben uralkodó, hallatlanul botrányos állapotokról.

Nehogy az a vélemény alakuljon ki, mintha a mult lapunkban közölt általános jellegű bírálat nem állja meg helyét, éppen az általánosságából következően, módunkban áll máris konkrét tényeket felhozni:

Tisztelt vezetőség!

Májér Antal kárpitos munkástársunk egy évi szolgálata után február 12-én el lett bocsátva a művezető által azzal az indokkal, hogy panasz merült fel munkástársai által — ami ugyan nem áll —, hogy összeférhetetlen és felebbvalóival goromba magaviseletet tanúsított. Ezután *Májér* kérelmezte, hogy *Eder* főfelügyelő ur hallgassa ki, amit azonban nem engedélyeztek neki azzal az indokkal, hogy a főfelügyelő ur nem hajlandó fogadni és hogy a művezető ur határozata el van ismerve és ő elbocsátottnak van tekintve.

Az ilyen igazságtalan bánásmóddal a végsőig fokozzák a műhelymunkások elkeseredését.

Hova tűnik el a közvéleménynek a kassai vasut igazgatásáról alkotott régi jó véleménye ezek után? Foszlánynya tépődik, végül megsemmisül . . . Vagy ezzel nem törődik a Ksod. igazgatóság?!

Hajléktalanul.

Ma még ugyan van üres lakás. Budapesten 83 is. De hogy mi lesz holnap-holnapután, azt csak az istenek tudják.

Dr. Bród Miksa, egy a napokban tartott előadásán cifra dolgokat mondott el a lakásviszonyokról, amelyeket alapos tanulmány tárgyává tett.

1604 proletárlakásról állított össze adatokat. Mennyi a házbér, hány szobája, hány ágya van egy-egy lakásnak.

És ekkor kiszült, hogy csak 53%-a lakásnak alszik ágyakban.

47% szalmaszákon vagy a csupasz földön hál. Legtöbb esetben hárman, négyen hálnak egy-egy ágyban.

Előfordult olyan eset is, hogy egy fiatal anya, közvetlen a szülés után kénytelen volt fekhelyét másokkal megosztani.

Franciaországban a börtönökben minden egyes fegyverre 30 m³ levegő jut.

Budapesten pedig egy 100 m³ tartalmu szobában 17-en aludtak.

A hatalmasoknak eszükágában sincs a helyzetet javítani.

Mit bánják ők, hogy Budapesten kitört az éhtifusz.

Őket ez nem fogja megtizedelni, mert a tifusz elől expressz-vonaton fognak megszökni a Riviérára vagy Egyiptomba.

De a Máv. sem tesz semmit a lakásnyomor enyhítésére.

A mozdonyvezetők mult havi választmányi ülésén Erdélyi Béla petrozsényi mozdonyvezető épülethes dolgokat mondott el az ottani lakásviszonyokról.

Ide érkezésemkor két izben kaptam szabadságot 1—1 fél napot lakáskeresés céljából; feleségem 8 napon át mozdonyvezetőtársaim tisztelt nejeivel szintén keresett, de kapni abszolúte nem lehetett lakást, a kilencedik nap a fűtőházkapuban találkoztam a főnök ural, kinek 8 ott álló társam hallatára előadván helyzetem, hogy anyagiakban fogytán vagyok, a szállodát nem bírom, engedélyezzen 24 órás szabadságot; ecseteltem helyzetemet, annak tarthatatlan voltát s hogy családommal hamarosan az utcára kerülök. Erre főnököm megjegyezte: „Nos, hát az oly nagy baj lesz, ha maga az utcára kerül!”

Hát vigasztalódjék Erdélyi ur, Petrozsényben vannak olyanok is, kik 1—2 hónapja odahelyeztettek és még ma is lakás nélkül vannak. Butoruk a szabad ég alatt ponyvával letakarva áll.

Mindennek betetőzéseül tudatjuk azt is, hogy az építkezés drágítását előmozdítandó, az állam is belépett a vaskartellbe. S mindez Kossuth Ferenc dicső kormányzóságának második évében történik.

Dombi János.

Van-e ki e nevet nem ismeri? Adatik mindazoknak tudtára, hogy ökelme a keleti fűtőház — irodaszolgája. Foglalkozásához mértén a szolgálalkúság is kellőképp ki van fejlődve nála. Erre vall legalább az, hogy felcsapott a legújabb lakás-szövetség vigécévé, valószínűleg felsőbb utasításra.

El sem tudnók képzelni különben azt a vakmerőséget, amelylyel hiveket akar szerezni a „Mozdonyfűtők” Szövetségének.

S amidőn minden agyafurtsága mellett sem tudja őket tévuttra vezetni, akkor nem riad vissza ilyen kifejezéstől sem:

„*Ilyen marha parasztokkal nem lehet boldogulni; de majd megásom a sirjukat, ha nem írják alá a belépési nyilatkozatot.*”

Felhívjuk a fűtőházi főnökség figyelmét erre az alakra, aki a pragmatika világos rendelkezése ellenére *fenyegetéssel* akarja belépésre kényszeríteni a munkásokat az érdekszövetségbe.

Üzlet az üzlet.

Kertész Ármin ur, Máv. hivatalnok, a *Mozdonyvezetők Lapja* szépirodalmi rovatának vezetője, a *Vontatás* szerkesztője, az első hazafias s hadastyán egyesület disz és a Máv. betegpénztárának rendes tagja is azt tartja, hogy üzlet az üzlet.

Legutóbb az elbolondított fűtők adtak neki az *önzetlen munkálkodásáért* 80 csengőpengő kroncsit. Zsebrevágta. Ennyi ára szívtart úgy is kiosztogatott a lakásán a *vezető emberek* között. Minden érdek nélkül tette ezt.

Amiként minden érdek nélkül *szervezi* a fűtőket.

Csakhogy a mozdonyvezetők sehogysem akarták elhinni, hogy *Kertész Ármin* ur mindent érdek nélkül tegyen.

Választmányi ülésükön ugyaucsak elbántak vele

A jegyzőkönyvükből ideiktatunk egy kis szemelvényt:

„*Siklóssy*: Egy nagyon kényes dologról óhajtok szólni. A fűtőháznál levő fűtő, aki a szövetségük alakuló közgyűlésén jelen volt, azt mondotta, hogy a mi szépirodalmi rovatunk vezetője az az ő szövetségük ügyvezetője. Ez összeférhetetlen szövetségünkkel szemben. (Igaz!) Hát olyan gyenge ez az elnökség, hogy ezt tűri? (Zaj.) Ezen változtatni kell. (Ugy van!) En arra kérem a t. választmányt, hogy utasítsa az elnököt, hogy *Kertész* urat, a szépirodalmi rész szerkesztőjét annak vezetésétől mozdítsa el, (Helyeslés.) mert ez a két állás össze nem egyeztethető, mert, vagy az egyik szövetséget szolgálja vagy a másikat, ha *Kertész* ur ott több szolgálatot tehet, úgy innét távoznia kell. (Igaz.)

Tolnai: Az igen tisztelt elnök urat akarom meginterpellálni. (Halljuk.) Tudomásomra jutott, hogy lapunk szépirodalmi részének vezetője a jelenlegi fűtőszövetséget alakította meg, anélkül, hogy az elnökségnek ezt tudomására hozta volna, ahol az ügyvezetői tisztséget elfogadta. Ez az állás nem fér össze a mi szövetségünkkel betöltött tisztséggel. Ezt ő sutytyomban csinálta! Ebből rossz viszonyok fejlődhetnek. (Igaz! Ugy van!) Ennél fogva kérem az igen t. elnök urat, igaz-e, hogy *Kertész* ur ezt megcselekedte volna anélkül, hogy a vezetőségnek erről tudomása lett volna. Mert ha ez igaz, akkor én bizalmatlanságot kérek szavazni *Kertész Ármin* urnak, a szépirodalmi rész vezetőjének. (Helyeslés.)

Birkmayer: Önöknek már tudomásukra jutott, hogy a fűtők szövetsége megalakult. Tényleg, legnagyobb sajnálatomra ki kell jelentenem, hogy *Kertész* ur volt a mozgató rugója ezen megalakulásnak. Nagyon szép dolog, ha valaki másokat támogat, azoknak eszméjét megvalósítani törekszik. Ez ellen semmi kifogásunk nem lehet. (Ugy van!) De jelen esetben kifogásolom *Kertész* ur eljárását, mert azt elvárhattuk volna tőle, hogy legalább tudomásunkra adta volna ezen törekvését; mert hiszen nála, lakásában tartották az összejöveleteket, az értekezleteket. Ő ugyan hangoztatta itt, hogy a fűtők szövetséget akarnak felállítani, de hogy ez az ő vezetése alatt történt meg, erről tudomásom csak az utolsó napokban volt. Ha valaki a mi szövetségünknek munkatársa, az legyen a mienk. Mi nem reflektálunk ezek után munkaerejére. Ha a választmány bizalmatlanságot szavaz *Kertész* ur eljárása miatt, az megokolt ezen esetben és levonhatja belőle a konzekvenciát. (Ugy van!)“

S mi lett a nóta vége? Az, hogy a mozdonyvezetők *Kertész* urat kidobták, amiként nagyon rövid idő múltán a fűtők is kiebrudalják.

Igy kerül az ember két szék között a pad alá.

Dinnye a fűben

Ezt a mondást megboldogult *Tóth Béla* használta először. És szálló-igévé lett. Aki valamiről még a csukánál is mélyebben hallgat, arra szokták mondani, hogy hallgat, mint dinnye a fűben. De még a néma csukánál, még a dinnyénél is mélyebben hallgat a „*Vasutas Szövetség*“. Amiről *nem szabad* tudomást vennie, azt agyonhallgatja.

Igy tett most is.

Az összes napilapok — némelyek 1—2 hasábon keresztül — irtak a legeslegfelsőbb fegyelmi bíróságban lejáródott komédiáról.

Csak a „*Vasutas Szövetség*“ hallgatott mélyen a dologról.

De hallgatott a „*Mozdonyvezetők Lapja*“, a „*Vasut*“ meg a „*Klub*“ lapja is.

És ezek a lapok merik magukról azt állítani, hogy vasutasérdekeket képviselnek?

Hiszen világi életükben egyebet sem tesznek, mint azt írják meg, amit odafenn

diktálnak nekik, amiért aztán odafenn vállveregetést meg pausálét osztogatnak.

Az igazságos szókimondás nem tartozik erényeik közé.

Mert kegyeket csak hizelgőknek osztogatnak.

És a kegyhajhászoknak *megtiltották*, hogy Garai elvtársunk fegyelmi ügyéről irjanak.

Gondunk lesz rá, hogy annál bővebben ismertessük mi.

Bennünket nem lehet arra bírni, hogy az igazságot véka alá rejtjük.

Levél a szerkesztőségnek.

Tisztelt Szerkesztőség!

Szükségesnek tartom, hogy soraimmal felkeressem önöket s az itteni helyzetről némi tudósítást küldhessek.

A mi személyzetünk között (vonatkísérők) általános a felháborodás és elégedetlenség a „szent szövetség” iránt.

Mi, a komolyabb s éltesebb kalauzok egyenesen „ironiának” tartjuk a szövetségünket s csakis a *békesség* és a kényszer hatása alatt vagyunk tagjai.

Többben vagyunk már, akik minden tartózkodás nélkül úgy nyilatkoztunk „szövetségünkről”, hogy ez a szövetség csupán azért van alakítva, hogy a tisztviselők és egyes „denunciánsok” kiszimatolják a szabadabban gondolkodó egyéneket, akik azután büntetve és rendszabályozva lesznek, s mintegy elrettentő példaként odaállítják a személyzet elé megfélemlítés céljából. És ezen jó bevált árucikket, a „szent szövetség”-et a jóhiszemű vasutaság nagy része 8 koronáért vásárolhatja évenként.

Kassa, 1908 március 1-én. P., kalauz.

Potyán.

Azt mondják, waggonhiány van. A Máv. ugyan erősen tagadja, de tessék csak egyszer egy-egy személyvonatba bekukkantani. Ember ember hátán. A III. osztályu utasok hering módjára összehúzódnak — állodálnak a folyosókon. De az I. és II. osztályu utasok sincsenek különben. A különbség csak az, hogy a III. osztályu utasok $\frac{9}{10}$ része leszurkolja az utért a maga keservesen szerzett garasait, az I. és II. osztályu utasok $\frac{9}{10}$ része pedig *potyán utazik*. Zuglapok szerkesztői és munkatársai, rendőrspiclik, anarkistaüldöző véredek, honatyák, nagy urak kitarított szeretői stb. stb. mind-mind potyán utaznak.

Ezen a héten a polgármester urak jártak a miniszternél, arra kérve őt, hogy nekik is, meg a komájuknak és az anyjuknak is potyajegyvet adjon.

És a miniszter, megvakarva füle tövét és csodák csodájára nyomban ki is jelentette, hogy hát ez egy kicsit nehezen fog menni. Mert ebben az évben 52.000 ember (a vasutasokat ide nem számítva) *kért egész évre szóló potyajegyvet*, vagyis minden 38-ik lélek az országban ingyen szeretne utazni.

Hogy tényleg mennyi a potyautas, arról a kalauzok tudnának csak mesélgetni.

Legutóbb történt, hogy az egyik fumei gyorsvonaton csupa potya- vagy kedvezményesjegyű utas volt. Az egyik közbeeső állomáson azután felszállt egy olyan ember is, aki a jegy teljes árát megfizette. A kalauz majd a nyakába borult örömben:

— Tessék csak utánam jönni, tekintetes ur! — Aztán gondolt egyet. Dehogy is tekintetes, nagyságos ur lesz ez, hiszen a jegyét is megfizette. Majd ismét odaszólt az utashoz:

— Rögtön adok egy jó helyet, ha lehet, egy külön szakaszt, méltóságos ur.

Könnyű volt azonban ezt mondani, mert az egész vonaton még egy ülőhely sem akadt.

Hanem azért a polgármester urakat a végén mégis csak biztosította a kegyelmes ur a jóakaratról. És ha holnapután „A koporsó, szemfödél, sirkereszt és halotti lepeltgyárosok szövetsége” kér majd tagjai részére ingyen utazást, hát ezeknek is megadják majd a kedvezményt s vígan utazhatnak ők is — potyán.

40 évig robotolt

a Máv pécsi mûhelyében Kristóf Károly tagtársunk.

Negyven év hosszú idő. Gondtalan, henye életü mágnások életuntakká válnak, megundorodnak önmaguktól.

Kristóf munkástársunk 40 éve ugyanannyi éveknél is kevesebbet küzdött és szenvedéseit jelenti. S mindezek ellenére Kristóf munkástársunk üde lélekkel, munkástársai szeretetével környezve ünnepelte meg a 40 éves küzdelemnek emléknapját.

A pécsi mûhely munkásai 1908 március 3-án estélyt rendeztek a „jubiláns” tiszteletére.

Az estélyen a munkásokon kívül megjelentek a mûhely összes tisztviselői a főnökkel egyetemben.

A munkásság szép emléktárggyal lepte meg az ünnepeltet, akihez Pfeifer Károly mérnök, Szeicz Lajos mûhelymunkás és Kiss Miklós központi kiküldött intéztek a 40 évi becsületes munkásságot kellőképp méltató beszédet.

KÜLFÖLD.

Villamos-sztrájk Prágában.

A prágai villamos közuti vasutak összes alkalmazottai mult hó 26-án sztrájkba léptek.

A társaságok megkisérelték, hogy sztrájk-törőkkel tartsák fenn a forgalmat és magyar mintára a hatóság „támogatását” vették igénybe.

A hatóság azután szolgálatkészen támogatta is a társaságokat. Megrakták a sztrájk-török által vezetett kocsikat rendőrökkel.

Nagyon sok munkást letartóztattak. Mindezen azonban nem használt semmit, mert az összes gyárak szervezett munkásai kimondták, hogy „minden eszközzel” támogatják a harcban állókat.

Ezzel azután el is dönt a harc sorsa.

A villamos vállalatok az alkalmazottakkal tárgyalást kezdtek a vasutak főfelügyelősege vezetésével.

A tárgyalás eredményeképpen 29-én reggel 9 órakor az összes vonalakon ismét megindult a forgalom.

Törvénytörés.

Hat-hét hónapja, hogy a vasutasok a szolgálati rendtartásról szóló könyvet kézhez kapták. Ugyanakkor a Máv. kedveskedett az 50. számú hivatalos lappal a munkásoknak, ahol a kedvezményeket számszámra ömlesztette a vasuti munkások ülébe. A hatalom, amely a szolgálati rendtartás sorai között a rideg hatalmát mutatta meg, a hivatalos lapban fitogtatni kezdte, hogy a munkások szociális érdekeiről is gondoskodik.

Emlékezzünk azokra az időkre. A vasutasok ama táborában, ahol a felfelé hajlongás kenyérkereseti eszköz, mily hangos volt a kicsiny, de mindenre megvásárolható tábor.

Hogy vindikálták maguknak azt a jogot, hogy amit a vasuti munkások kaptak, azt mind az ő alázatos hajlongásaiknak, azt mind az ő emberi önértet megtagadó viseletüknek köszönhetik. A vasuti munkások három éves férfias küzdelme semmi sem volt, az a lelkes agitáció, az az erkölcsi tartalommal megtöltött mozgalom csak tovább suhanó szél volt. Így gondolkozott a Szentiványi-Reich cég, amely azt hitte, hogy a vasuti munkások követeléseit csak ők jegyezhetik be a kereskedelmi miniszteriumnál.

Mi a multak tanulságainál fogva tudtuk azt, hogy a hatalmat csak az erős szervezkedéssel lehet kényszeríteni arra, hogy a társadalom kitagadottjaival, a munkásokkal is foglalkozzék. És ha az 50. számú hivatalos lapban volt eredmény, minden kérdés nélkül állíthatjuk, hogy a szervezkedés volt az erkölcsi rugó, amely a hatalmat gondolkodásra és cselekvésre kényszerítette.

Emlékezzenek csak munkástársaink arra, hogy e lapok hasábjain akkor megírtuk, hogy mindazon eredményeket, amelyeket sikerült elérnünk, csak akkor sikerül tovább fejleszteni, ha a szervezkedés soha meg nem szűnő mozgékonyaságával reá mutatunk a haladó és modern kor követelményeire. A munkásmozgalom évtizedes történelméből vontuk le ezen tanulságainkat.

De hogy a törvényerővel bíró szolgálati rendtartásban lefektetett parányi jogot is meg kell védenünk, hogy ezt is rendeleti uton konfiskálhatják, valljuk be őszintén, nem gondoltuk. De köszönjük a Máv. igazgatóságának, hogy így történt. *A vasuti munkások 8 napi szabadságáról van szó.* A törvényerővel bíró szolgálati rendtartás 37. szakaszának d) bekezdése a munkásoknak 3 évi szolgálat után 8 napi szabadságot engedélyez. Sem a szolgálati rendtartás, sem pedig a végrehajtó miniszteri rendelet más feltételhez nem kötötte, mint a három évi szolgálati időhöz. Az igazgatóság azt most egy tollvonással, egy rendelettel megsemmisítette. Az a munkás, aki fegyelmi vétséget követett el, vagy nagyobb cselekmény miatt büntetve volt, *a cselekmények elkövetésének évében a szabadságtól is megfosztható.* Ki fogja azt megbírálni, hogy mily rendbüntetések azok, amelyek alapján a szolgálati rendtartás egyetlen jogától: a 8 napi szabadságtól megfosztható a munkás? Senki más mint a közvetlen szolgálati főnök! Szomorú, de nagyon szomorú tapasztalataink vannak a multból. A munkások 8 napi szabadsága ezzel az igazgatósági rendelettel foszlánnyá tépődött. Az illúziókból kijózanodtunk, a szolgálati rendtartás jogai eltörpültek előttünk.

Érthető volna a dolog, hogy ha ez a rendelet minden kategoriára kiterjedne. A hivatalnok ur az csinálhat naponta karambolt, az belenyulhat a saját részére a kasszába, ha fegyelmet kap érte, azért nem veszi el a szabadság igényét. A munkás azonban, az más! Az, ha emberileg érhető okokból valami cselekményt elkövet, az kétszeresen bünhődik. Esetleg fegyelmi vagy rendbüntetést kap és a reá nézve nagyon is szükséges szabadságot is elveszti. Dupla vagy semmi ez a jelszó a Máv.-nál a magas régiókban.

Azonban fordítsunk meg egy közmondást és mondjuk, köszönjük Máv. igazgatóságának, hogy erre megtanítottál! Köszönjük a Máv.-nak, hogy megmutatta, hogy a törvényt meg is lehet sérteni. Lesz még idő, midőn törvények a vasutasok gazdasági érdekeibe erősen be fognak ütközni. Mit fogunk csinálni akkor, hallgatni? Nem. Hanem hivatkozni fogunk a Máv. törvénytörésre. Allítólag nálunk a törvények megtartandók és végrehajtóival is megtartatják. Ha lehet odafent precedenst alkotni a törvény kijátszására, mi ezt feljegyezzük. Feljegyezzük, és pedig vastag betűvel: *Köszönjük Máv. igazgatóságának, hogy erre megtanítottál!*

A Máv. alkalmazottai fogyasztási szövetkezete.

Felkérteünk a következők közlésére:

Szövetkezetünk, mely 1883 december 19-én, azaz 25 év előtt nyílott meg, azon célból alakult, hogy a vasuti alkalmazottakat lehetőleg jutányos ár mellett jó minőségű, hamisítatlan és teljes sulyban kiszolgált áruval ellássa és pedig olyképpen, hogy ezen előnyöket az országban elszórt és legtávolabb helyeken lakó, legkisebb javadalmas tag is élvezhesse. Hogy szövetkezetünk ezen céljának még nem tudott teljesen megfelelni, annak oka az, hogy különösen a távolabb fekvő állomások alkalmazottai 25 év alatt nem vettek tudomást arról, hogy egy ilyen jóléti intézmény létezik, szövetkezetünk pedig nincs azon helyzetben, mint a külkereskedő, ki hogy magát megismertesse, ügynökeivel elárasztja az egész országot. Ezen bajon segitendő, az 1907. évi

közgyűlés felismerte a terjeszkedés szükségességét és ebből kifolyólag utasította az igazgatóságot, hogy azon városokban, hol vidéki árudái vannak, taggyűléseket rendezzen, hogy ezáltal a szövetkezet működésének üdvös céljáról a vasuti alkalmazottakat meggyőzze. Midőn a jelenlevő azon vasutasokat, kik nem tagjaink, a belépésre felszólítjuk, egyszeresid felkérjük tagjainkat is, hogy az országban jártukban-keltükben a szövetkezet létezéséről meg ne feledkezzenek és ahol csak lehet, a szövetkezet tagjait gyarapítani iparkodjanak. Ez alkalommal tudomásukra hozzuk, hogy árudáink az ország következő városaiban vannak:

Miskolc, Piski, Szolnok, Kolozsvár, Temesvár, Debrecen, Szabadka, Zólyom és Zágráb, honnan a legmesszebb lakó tagnak megrendelését is az ott fizetett árban számlázva, lakhelyére költségünkön bérmentve szállítjuk.

A szövetkezet áruinak bevásárlását nagyban és a világpiacon végezi, például gyarmatarukat, kávét, rumot, teát London vagy Hamburgból, borsneműket Singapurából (Afrika), mazsolaszőlőt Szmirnából (Ázsia), rizs, mandula és egyéb gyümölcsöket Olaszországból, a finom olajat Nizzából (Franciaország), azon cikkeket pedig, melyeknek hazai gyártmánya a külfölddel legalább is egyenrangú, az ország elsőrangú gyárai vagy termelőitől szerzi be. Áraink versenyképességére nézve vannak esetek, midőn egyik-másik cikknel szövetkezetünk *látszólag* egyenárú, sőt néha drágább, mint a külkereskedelem. Ennek oka igen egyszerűen magyarázható: tudvalevő dolog, hogy Magyarországon az élelmi cikkeket, úgy mint bor, tej, zsír, olaj, vaj, törött cukor, törött, sőt egész fűszer és sok más cikk a piszkos verseny folytán nagy mértékben lesz hamisítva, ez azonban a szövetkezetünknek ki van zárva, mert az eladásra kerülő árukat állandóan megvizsgáljuk, dr. Ferenczy József műegyetem i tanár állandóan megvizsgálja. Ebből következik az, hogy szövetkezetünk a hamisítatlan árukat a rendes árat kell, hogy megfizesse és ezáltal nincs azon helyzetben, hogy a hamisított árukat elárúsító és ezáltal az emberiség egészségét aláásó kereskedelemmel versenyezzen. Ez alkalommal megemlítjük, hogy szövetkezetünk a lisztnél sem járhat úgy el, mint a külkereskedelem, mely egész nyugodt lélekkel ad 0-ás helyett 1-est, 1-es helyett 2-est és így tovább, sőt igen gyakran a súly rovására is csálnak, hogy arra nézve a versenynél, a napi árnál olcsóbbak lehessenek.

Szövetkezetünk tagjai száma és forgalma: Szövetkezetünk megalapítását követő évben 362.000 kor. 88 fillért forgalmazott, míg 25 év után, 1907. évben, a forgalma 3.022.093 kor. 24 fillér. Tagjaink jelenlegi száma 15.000.

Szövetkezetünk jelenlegi pénzügyi helyzete: Alaptőkéje 20 koronás részjegyben alapozik, melyek után 1905. évig 6%-os kamatozás fizettetett. Azonban az 1905. évi közgyűlés határozata folytán az eddig fizetett 6%-os kamat 4%-ra szállítottatott le, miáltal az akkori 604.549 koronás üzletrészek összege a nagy tőke kivonulása folytán 400.000 koronára apadt. Tekintettel azon körülményre, hogy az árudák száma egy és fél év alatt 4-el, a forgalom pedig fél millió koronával emelkedett, a forgalomtőke ellenben 200.000 koronával apadt, szövetkezetünk az új pragmatika 55. szakasza folytán váltáság helyzetbe sodortatott. Ennek bizonyítására következő adattal szolgálunk. A pragmatika életbeléptetése előtt például:

Októberben a szövetkezet

levonásra feladott--- 82740 kor. 65 fill.

levonotott --- --- 70958 kor. 13 fill.

hátralékban maradt 11782 kor. 52 fill.

ami 14·24%-nak felel meg.

A pragmatika életbeléptetése után december hóban

levonásra feladott 93056 kor. 47 fill.

levonotott --- --- 56291 kor. 14 fill.

hátralékban maradt 41765 kor. 33 fill.

ami 42·53%-nak felel meg.

Ehez járul még az alapszabály 6. pontjának rendelkezése, mely szerint az igazgatóság felhatalmaztatik (a kereskedelmi törvény tilalma ellenére) megindokolt esetben az egy részvényt kiadni és ezáltal a részvénytől állandóan kikerülő összeg körülbelül 60.000 koronát tesz ki. Ebből kifolyólag belátás szövetkezetünk igazgatósága, hogy a pénzügyi helyzeten sürgősen javítani kell és pedig olyképpen, hogy a szövetkezet az kereskedelmi szokásoknak megfelelőleg, önerejéből fogja a helyzet javítását keresztül vinni és ezért a közgyűlés elé a következő indítványokkal járulni.

Az üzletrészek értékének 50%-kal, azaz 10 koronával történő felemelését hozza javaslatba és pedig olyképpen, hogy annak összege 1908 május 1-től kezdődőleg havi 2 koronás, esetleg 1 koronás részletekben volna befizetendő. Továbbá figyelembe véve azt is, hogy ez évben legalább is további két áruda szervezendő (Rákosrendező és Kaposvár), melynek megnyitása legkevesebb 60.000 korona tőkebefektetést igényel, a közgyűlés által kimondandó azon határozat, hogy az eddigi részjegykamatozás 4% helyett az új törvény szerint 5%-ra emeltetik, valamint az osztalék összege, mely tekintve az egyes tagokra eső részt, igen minimális, míg ellenben egy összegben, a megmaradt tiszta nyereséggel együtt tekintélyes összeget képez, a forgalmi tőkéhez csatolandó.

A közgyűlés által kimondandó, hogy a befizetett kötelező egy üzletrész kifizetését beszüntetik.

Végül felszólítjuk tisztelt tagjainkat, hogy minél nagyobb számu üzletrészt jegyezzenek, ezáltal a szövetkezet anyagilag erősödve, még inkább képes lesz kitűzött céljának megfelelni.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, valamint a Máv. igazgatósága világos rendelkezései ellenére egyes szolgálati főnökségek még mindig a régi, magasabb betegségyelő járulékot fogják le és a július óta levont többletet még mindig nem térítették vissza. Felhívjuk a csoportok vezetőseit, hogy az idevonatkozó konkrét eseteket a központi irodának küldjék be.

Felhívjuk mindama idegen honos tagtársainkat, akik a magyar állampolgárságot megszerezni óhajtják, hogy ebből szándékukat tudassák a központi irodával. Tekintve az új szolgálati rendtartás idevonatkozó szakaszait, kívánatos, ha az illetők mihamarább közlik pontos lakcímeiket.

Az összes helyi csoportok vezetőségeinek figyelmébe! A csoporthelyiségek változtatása a község házában, illetve a polgármesteri hivatalnál minden egyes esetben bejelentendő. A bejelentés belyegmentes; a bejelentő iven az elnök lakása kitűntetendő.

A helyi csoportok vezetőségeinek figyelmébe!

A szövetség központi vezetősége felhívja az összes helyi csoportok vezetőségeinek figyelmét, hogy a rendkívüli segélykérelmek körül az alább felsoroltakra a legnagyobb figyelemmel legyenek.

1. A rendkívüli segélykérelmek a központi vezetőségnek minden esetben és pedig

minden más intézkedést megelőzőleg bejelentendők.

2. Bejelentendő a kérelmező családi körülményei, az illető tag könyvszáma és pontos lakcíme. Továbbá körülményesen indokolandó, hogy miből származik a segélykérés. Betegség esetén a keresetképtelenség ideje.

A legszigorúbban felhívjuk a helyi csoportok vezetőségeinek a figyelmét, hogy a fenti kívánalmaknak nem megfelelően beküldött segélykérelmek figyelembe véve nem lesznek. Valamint a helyi csoport vezetősége által előre kiutalt és utólag bejelentett segélyek a központi vezetőség által vissza nem utaltatnak.

Pászthy Károly
titkár.

Kiss Miklós
elnök.

A helyi csoportok közleményei.

A zánkai helyi csoportot 1 év előtt a somogyvármegyei alispán felfüggesztette. A szövetség felelőse folytán a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium utasította az alispáni hivatalt, hogy a csoportalakulást vegye tudomásul. Ennek folytán a csoport újból megkezdte működését és március hó 8-án, vasárnap este 6 órakor, a Novák Ferenc-féle vendéglőben taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

A nyugati helyi csoport vezetősége a következőket adja tudtul:

1. Vezetőségi ülés minden hó utolsó hetében csütörtökön este 7 órakor.

2. Taggyűlés minden hó 3-án; ha ezen nap vasár- vagy ünnepnapra esik, akkor az utána következő napon tartatik meg.

3. Hivatalos óra minden keddi napon. Ugyanezen napokon könyvtárórák és tudományos felolvasások tartatnak, valamint befizetések is eszköztetnek.

A petrozsényi helyi csoport hátralékos tagjai felszólítanak a tagdíjhátralékok mielőbbi kiegyenlítésére, ellenkező esetben a tagok sorából töröltetnek.

Az aradi helyi csoport minden kedden este 6 órakor összejövetelt tart, amelyre a tagok szíves megjelenését kérjük. Minden vasárnap délután 4 órakor felolvasás.

A horvát-szlavonországi kerület március hó 22-én, d. e. 9 órakor, a „Kolo“-hoz címzett vendéglő helyiségében (Zágráb, Marovszka-utca 10) évi közgyűlést tart.

A horvát-szlavonországi csoportokat kérjük, hogy küldöttüket haladéktalanul jelentsék be. A zágrábi tagtársakat arra kérjük, hogy a fontos napirendre való tekintettel minél nagyobb számban jelenjenek meg. Belépni csak jegyekkel lehet. A közgyűlésen a központ is képviselteti magát.

Felkérjük a ceglédi, lellei, pozsonyi, soproni és zólyomi helyi csoportokat, hogy az újonnan választott vezetőségek névsorát, valamint a lakcímet sürgősen jelentsék be a központi irodának.

Az istvántelki helyi csoport vezetősége felkéri azon tagokat, akik lakást változtattak, vagy a szaklapot nem kapják pontosan, hogy ezen körülményt a helyi csoport bizalmiférfiainál, vagy közvetlenül a központi irodában jelentsék be.

Egyben értesítjük a tagtársakat, hogy a lapkézbesítés most a posta útján történik és ennél fogva kérjük a tagokat, hogy *amint egy példány kézbesítése elmarad*, azonnal jelentsék be a központi irodában megfelelő intézkedés céljából.

A debreceni helyi csoport felhívja a hátralékban levő tagtársakat, hogy tagilletményeiket pontosan fizessék, ellenesetben a taglétszámból töröltetnek. Felhívjuk továbbá a bizalmiférfi tagtársakat, hogy minden hó 5-ig okvetlen számoljanak le a havi számadások pontos elkészítése miatt. Egyben felhívjuk azon tagtársakat, kik a szaklapot bármi okból nem kapják meg, ezen sérelmeiket a csoport vezetőségénél jelentsék be.

Folyó hó 7-én, szombaton este fél 8 órakor, nagyon fontos tagértekezletre kérjük a tagtársak tömeges megjelenését.

A vezetőség.

A pécsi helyi csoport figyelmezteti tagjait, hogy az ügykezelés megkönnyítése végett a havi járulékok befizetését lehetőleg minden hó első felében, vagyis 15-ig eszközöljék.

A hatvani helyi csoport folyó hó 8-án, vasárnap délután 3 órakor, a csoport helyiségében, a központ képviselőjében

rendkívüli közgyűlést

tart. A tagok pontos megjelenését kéri

a vezetőség.

A rákoskereszturi helyi csoport összes tagjait felkérjük, hogy a központi vezetőség határozatából kifolyólag megtartandó negyedéves ellenőrzés szempontjából, tagsági könyveiket még e hó folyamán személyesen vagy a bizalmiférfiak útján szolgáltatassák be a helyi csoport vezetőségének.

A vezetőség.

Felolvasások.

Az északi helyi csoport értesíti tagjait, hogy a március hó 7-ére hirdett felolvasó estély — a kis egyetel közgyűlése miatt — nem tartatik meg. *A vezetőség.*

A rákosrendezői helyi csoport saját helyiségében sorozatos felolvasást rendez minden hó 1-ét és 15-ét követő szerdán este 7 órákor. Pontos megjelenést kér *a vezetőség.*

A rákoskeresztúri helyi csoportban folyó hó 22-én, vasárnap d. u. 3^{1/2} órákor, dr. Landler Jenő elvtárs tart felolvasást.

A kaposvári helyi csoport folyó hó 15-én, vasárnap d. u. 2 órákor taggyűlést tart a csoport helyiségében. A taggyűlés után a márciusi forradalmi napok jelentőségéről felolvasás tartatik. Minél számosabb megjelenést kér *a vezetőség.*

A kaposvári helyi csoport folyó hó 7-én, szombaton este fél 8 órákor, saját helyiségében

tudományos felolvasást rendez, melyre a t. tagtársakat és családtagjaikat tisztelettel meghívja *a vezetőség.*

A külön betegségélyző.

(Folytatás.)

Képzeltetek csak el, vasutasok, valahol a művelt Nyugat-Európában vagy fent a Jegestenger határán, a szegény Skandináv országokban, ahol a néptömegek helyzetének türelhetővé tételére való törekvés nem pusztán államkormányzati üres frázis, hanem eleven, lüktető valóság — képzeltetek oda egy betegségélyző intézetet, amelynek 80 ezernél több jól és pontosan fizető tagja van, csupa fegyelmezett állami alkalmazott. Amelyiknek két és egynegyed millió koronán felül jut az évi befizetéseknek. Amelyiknek taglétszáma nincs esetleges alkalmi, váratlan meglepetéseknek kitéve. Amelyiknek igazgatási költségeit teljes mértékben a munkaadó viseli. Tehát egy olyan jóléti intézményt, mely sziklaszilárd pénzügyi alapon nyugszik. Pilléreken, amelyekre nemcsak légvárakat lehet emelni, hanem reális, maradó alkotásokat építeni.

Ne gondoljátok, hogy egy ilyen óriási szervezet 25 esztendő fennállása alatt, ha a vezetőség okosan és céltudatosan használja ki éppen a szervezetségben rejlő hatalmas mozgató és teremtő erőt, alapított volna tagjai számára jól berendezett mintaintézeteket? Saját kórházat, különféle szanatóriumokat, olcsó, mindamellett jól jövedelmező fürdőket és vizgyógyintézeteket, a lábadozó betegek részére üdülő helyeket és hasonló rendeltetésű intézményeket, amelyek a mai kor fejlettebb igénye már nem nélkülözhet.

Rövidre szabott pihenőtök idején vagy éjszakánként mialatt várakoztok a berobogó vonatra és a pályaudvaron fel-alá sétálva, szemléltetek a csillagos kék eget, vajjon gondolkodtok-e néha-néha ezekről is, vasutasok? A megboldogult, most feloszlóban levő Máv. betegségélyző pénztár évi jelentése kimutatja, hogy egyetlen egy évben 300.000 esetben kellett orvosi segélyt igénybe venni a tagoknak és igényjogosult hozzátartozóknak. Meghaladja az 50.000-et ama esetek száma, amikor a tényleges alkalmazottak betegsége munkaképtelenséggel járt. Átlagban egy-egy beteg vasutas 11 napig nyomta az ágyat, amíg ismét talpra állhatott és az intézetnek meg a közlekedésügynek újból hasznos katonája lehetett.

E beszédes néhány szám igazolja, hogy a vágányok mentén mennyi sok veszedelem ólálkodik az erős, egészséges szervezetre, melyet a felelősségteljes, idegülő szolgálat kikezd és megőröl idő előtt. Pedig az egészség a vasutasnak a legföltetebb, legdrágább kincse.

Ilyen aggodalmat keltő egészségi viszonyok közepette, nézzetek csak körül, vasutasok, idehaza, a mi betegségélyzésünk széles területén. Mi egyebet fűdözhetne fel figyelő szemetek, mint kopár tarlót? Táp-láló, acélos buzakalász alig termett rajta, annál több, utszéli kóró és bogános. Igénytelen, nagyfűlű csacsik ünnepi csemegéje.

Hát hogy legyen bizalmunk ehhez a hitelét vesztett rendszerhez, amely önmagát lejáratja és most a réginek kaptafájára megalkotja a Máv. kinevezettjei számára a „külön“ betegségélyző pénztárt, egy határozottan rosszabbított kiadását a réginek? És első bemutatkozása azzal kezdődik, hogy a tagjárulékokat tetemesen felemeli.

Ez a „külön“ betegségélyző táppénzeket és gyermekágyi segélyeket tagjainak nem nyújt, holott a régi Máv. betegségélyző pénztár erre a célra egy fél millió koronát fizetett ki évenként. A terhek oldalán, mint egyike a legsúlyosabb tételeknek, a táppénz szerepelt.

A szülési átalányt is megszünteti az új alapszabály, ami pedig a réginél mintegy 150.000 koronát tett ki kerekén. A kórházi ápolás költségeinek aránylagos csökkenésére is kilátás van. És valószínűleg a gyógyszer-számla is redukálódik, tekintve, hogy a családtagok részére egyharmadát a gyógyszernek a tag köteles fizetni.

Ennek ellenében elismerjük, hogy az orvosok díjazását emelni kell.

A szülési átalánynál beálló megtakarítás bizonyára elégséges lesz az orvosi tiszteletdíjak emelésére, úgy hogy ezt a két egymással ellenkező hatású tételt, amelyek lerontják, illetve egyensúlyban tartják egymást, ki is kapcsolhatjuk számvetésünk köréből.

A táppénzek elmaradása és a járulékok emelése olyan helyzetet fog teremteni, amelyről meg merjük kockáztatni azt az állítást, hogy a „külön“ betegségélyző a régihez viszonyítva évenként legalább egy millió koronával lesz előnyben pénzügyi dolgokban.

Ennélfogva jogos a feltevés, hogy idővel igen jelentékeny tartalékalapot gyűjtethet össze. Sőt le kell szőgeznünk, hogy ez a vagyonygyűjtés, tehát tisztán fiskális, pénzügyi szempont valósággal tulteng a betegeknek juttatott kedvezmények zsugori kiszabásával, majdnem szükkeblüsségével szemben.

Maga az adminisztráció is elismeri — bár csak félhivatalosan —, hogy „előre láthatólag jelentékeny felesleg lesznek. Nagy-szabású jóléti intézmények, modern kórházak, szanatóriumok, üdülőhelyek stb. alapítása van tervbe véve“.

Mit jelentsen ez a program? Vizsgáljuk meg közelebbről.

Jelenti, hogy a mai generáció nélkülözze a kedvezményeket még jobban, mint eddig, viszont a kicsiny fizetésekből a majdnem lehetetlen megélhetési viszonyok között áldozzon anyagilag többet, mint eddig. És mindezt miért? Hogy a jövő generáció kedvezőbb egészségügyi viszonyok közé jusson.

Hát ez az okoskodás, szerény véleményünk szerint, ebben az adott helyzetben teljesen elhibázott. Megnyilvánulása a régi rendszernek új köntösben.

Ugyan mondják meg nekünk, mi haszna volt a régi betegségélyző tagjainak abból, hogy az igazgatóság minden törekvését évtizedeken át a vagyonygyűjtésre, pénz, sok pénz felhalmozására fordította? És szelte vigan az értékpapírok kuponjait? Micsoda földi jó származott abból a tagokra, hogy a régi pénztár feloszlása alkalmával körülbelül egymillió százezer korona értékű járadék- és földterhermentesítési kötvény volt elhelyezve a Wertheim-kassza mélyén? Ettől ugyan egy szenvedő pénztári tag sem lett egészségesebb.

A mi felfogásunk az, hogy egy modern, a kor színvonalán álló betegségélyző pénztárnak, mely szilárd alapokon nyugszik és keretei pontosan megállapíthatók, nem szabad milliós papirtökeket felhalmozni a járulékokból és a gondtalan nábob, a „rentier“ szerepét játszani még akkor sem, ha egyébként módjában állna.

De erre a felesleges erő kifejtésre nincs is szüksege, mert egy olyan reális alapokra fektetett intézet, mint a Máv. betegségélyző, szolid, jól jutalmazó befektetésekre annyi

olcsó pénzt kaphat, pláne ha a munkaadó némi garanciákat is vállal, amennyit csak akar. És pedig kedvező feltételek mellett, hosszú lejáratra.

Ügyelni csak arra kell, hogy az idegen tőkékkel alapított jóléti intézmények a törlesztéses kamatot meghozzák. Untig elégséges, ha a pénztárnak a sajátjából egy-néhány százezer korona áll rendelkezésére, mint forgótöke.

Ha az ily módon megalapított jóléti intézmények berendezése és felszerelése célszerű; ha a gazdasági vezetést gondos és becsületes kezek irányítják; ha az ellenőrzés éber és lelkiismeretes, annyi jövedelmet mindenkor lehet biztosítani, hogy egy, mondjuk, ötven esztendő tőketörlesztés lehetővé válik.

Hisz hasonló jellegű magánvállalkozások a törlesztés mellett még busás nyereségeket is vágnak zsebre, holott pedig nekünk igazán nem lehet hivatásunk, hogy a beteg vasutasokon nyereszkeszünk.

A „külön“ betegségélyző járulékaiknak ily nagymértékű felemelését és a kedvezmények megszorítását ez a szempont valóban nem indokolja.

(Folyt. köv.)

LEVELEZÉS.

Keleti kocsiműhely. (Megjegyzés egy balesethez.) Közismert dolog az, hogy a Máv.-nál csak akkor ismerik fel a munkaeszközök hiányosságát, amikor annak valamely munkás áldozatul esett.

Ennek a könnyelműségből eredő mulasztásnak újabb áldozata van a k. p. u. kocsiműhelyében.

Welesz Jónás bádagos munkástársunk egy másik társával hosszú gőzfűtési fővezeték-ekre az összekapcsoló részt forrasztotta rá rézzel. A forrasztás légszeszfúvó segélyével történt. A hatalmas sulyu cső felállításához egy magas kettős hágeszó szolgált.

Az egyik munkás a cső egyik végével felment a hágeszó tetejére és a sulyos gőzfűtési testet kézben tartotta addig, amíg a másik a forrasztás műveletét bevégezte. Ugyanekkor Welesz munkástársunk ment a hágesóra és tartotta a csövet addig, míg egy nem várt pillanatban a nehéz sulyu cső eldőlt és Weleszt körülbelül 5 méter magasságból magával lerántotta.

Welesz Jónás munkástársunkat sulyos sérüléseivel a mentők szállították be az Üllői-uti Rézney-féle klinikára.

A nagy szerencsétlenségben ezer szerencse, hogy a baleset március hó 2-án, éppen a zárfizetést „megelőző“ órákban, nem pedig a fizetés után történt.

Ez azért szerencse, mert ellenkező esetben Weleszre is azt a rendszerre vált buta állítást olvasták volna rá feljebbvalói, mit minden balesetnél használnak a Máv. képzelt gazdái, t. i., hogy részeg. Jóllehet, az illető életében legkevésébbet költött italtra.

De szerencséje még Welesz munkástársunknak az is, hogy a koesi körül felállított lökhárítók valamilyikébe bele nem esett, ami ötlet feltétlen felnyársalta volna.

Sajátságos dolog, hogy bár évek óta végzik a fentnevezett munkát hágesóról, egy diplomás mérnök seni jött még rá, hogy egy csiga alkalmazásával, egy veszedelmes baleset megakadályozásán kívül, a munkát is meg lehet könnyíteni.

Azonban megtörtént az, hogy a mérnök észrevette, hogy valamely munkás cuba szivart szívott, mert kék volt a füstje.

Ime ebben rejlik egy Máv. mérnöknek legnagyobb tudománya, amiből tán a legnagyobb sikerrel vizsgázott.

Nagyváradi. (Pályamunkások állandósítása.) Lapunkban nem első ízben foglalkozunk a nagyváradi pályamunkások helyzetével, amelyet az osztálymérnökségnél uralkodó anarchia napról-napra elviselhetetlenebbé tesz.

Ugy látszik azonban, hogy a felsőbbiség mit sem törődik a munkásai helyzetével, hisz csak parasztokról van szó: csak nem

engedi magát ezektől háborgatni. Miért nem születtek „urnak“, akkor kutyabajuk sem lenne.

Ilyeténképpen gondolkodnak valószínűleg odafent, erre vall legalább azon körülmény, hogy a régebbi sérelmeket még újabbakkal tetézik.

A nagyváradai osztálymérnökség még most sem akar tudni a pragmatika ama rendelkezéséről, amely kimondja, hogy minden *munkás három évi szolgálat után*, minden további nélkül állandó munkásnak lesz tekintve.

A nagyváradai q. mérnökség még a 15—20 éve szolgáló munkásokat sem tekinti állandó alkalmazottnak, megtagadja az illetők felvételét a nyugbérpénztárba, bár már évek óta sürgetik a felvételüket.

Megtagadják tőlük a szabadjegyet és kedvezményes jegyeket, tüzelő-anyag kiszolgáltatást és minden oly kedvezményt, amely az állandó munkást megilletik. Ráadásul még a béreket is leszállítják.

A munkások felzudulása folytán az o. mérnökség kénytelen volt ígéretet tenni a munkásoknak, hogy az állandósítás céljából kérvényt fog intézni az igazgatósághoz és erre a célra *minden állandó munkástól 1—1 korona bélyegköltséget szedett be.*

Miután itt súlyos sérelem történt a munkások rovására — nem tudjuk, hogy rosszakaratból-e vagy tudatlanságból — ennél fogva a *munkásság elvárja a Vasutés Hajózási Főfelügyelőségtől*, hogy ebben az ügyben szigorú vizsgálatot fog indítani és a munkásságnak visszautaltatja a jogtalanul beszédett verejtékes koronákat.

Sarajevo (Fűtőház). Az itteni fűtőházi lakatosok is meg vannak áldva a csoportvezetőjükkel, aki a mesterségéhez semmit sem konyit, de annál jobban érti a — besugást. Jaj annak a munkásnak, aki csak egy szemernyt is vét, s nem nyugszik addig, amíg a felsőbbiség tudomására nem hozta az „égbekiáltó bünt.“.

Mint csoportvezetőnek nem is kell dolgoznia, csak a felügyeletet végezni legalább tisztességesen. Csak hogy erre nem ér rá, mert akkor ki politizálna uton-útfélen s ki olvasná fel a papok lapjaiból a munkásgyalázó cikkeket? Csak a napokban történt meg, hogy egy lakatoskartársunkat Lukačević csoportvezető hibájára folytán megbüntettek s hozzá az ő besugása folytán. Figyelmébe ajánljuk Lukačević urat a vasutasságnak.

Érdekes volt a fenti esetben a főnökség magatartása, aki az említett lakatost elbocsátással büntette, a bizalmiférfiak közbenjárása folytán azonban 4 napi sétára redukálta a büntetést, bárha még ez sem felel meg a munkarend intézkedéseinek.

Az alkoholfogyasztás káros voltáról.

Cobden kiváló nemzetgazdász már a XIX. század elején mondotta: „Minden nap tapasztalata mindinkább megerősít engem abban a meggyőződésben, hogy az alkohol elleni törekvések az összes társadalmi és politikai reformok alapját képezik; a modern rab-szolgák millióinak igaz barátai azok, akik ebben az irányban dolgoznak.“

Napjainkban már minden olyan ember előtt, ki a társadalmi eseményeket figyeli, tisztán áll, hogy a bűnök, balesetek és öngyilkosságok nagyrésze, a szesz italok közvetett vagy közvetlen hatása alatt támad. Belgiumban a 24 év alatt halálra ítélték 55%-a alkoholista volt. Schrötter szerint 2000 fegyenc között 58.4% vasárnap követte el tettét. A büntettek és vétségek 70%-át korcsmában vagy abból hazamenet követték el. Egy németországi statisztika szerint a bűnök elkövetése így oszlik meg: Vasárnapra 250, hétfőre 125, szombatra 103, keddre 70, szerdára és csütörtökre 60, péntekre 50 bűncselekmény esik. Londonban a kinzott gyermekek 90%-a részeges szü-

lőktől szenvedett. Magyarországon Stein dr. szerint a büntettek 45%-a alkoholista Angliában az öngyilkosok 30%-a, Oroszországban 40%-a alkoholista. A halálos végű balesetek 7%-a Svájcban és 4%-a Poroszországban az alkohol hatása alatt következett be.

A „Természettudományi Közlöny“ 88. számú pótfüzete „Kisfejek“ című cikkében a következő érdekes és egyben megdöbbentő eseteket sorolja fel: „... Leventhaler írja, hogy egy nagyon iszákos apának 14 gyermeke közül négynek volt nagyon kis feje, de a gyermekek egyszersmind buták és nyavalyatörösek is voltak. Pilz ismertet egy családot, melyben a nagyapa és apa is rendkívül iszákosak voltak és tíz gyermek közül négynek volt nagyon kicsiny feje, a többi vízfejű volt s valamennyi hülye. A vízfejűek mind görcsökben haltak meg. Egy rendes koponyájú leánygyermekük is félkegyelmű volt és ennek négy gyenge elméjű gyermeke született. Ennél már csak az az eset megdöbbentőbb, hogy egy iszákos apának két asszonytól való 24 gyermeke közül 22 halt meg görcsökben, kettő él, de az egyik nyavalyatörős, a másik skrofulózus. Egy iszákos borkereskedőnek 11 gyermeke halt meg nyavalyatörésben; három él, de mind a három nyavalyatörős. Mindezek az események bizonyítják, hogy a gyermek egész testi és szellemi fejlődését a szülők által élvezett szesz ital milyen végzetesen megrontja. Bourneville, az idiotizmusnak világszerte legjobb ismerője állítja, hogy 1000 hülye gyermek közül 750-nél a hülyeség a szülők iszákosságából ered.

Nem-e fényes bizonyítást mutatják ezek a megdönthetetlen tények, hogy az alkoholista utódai hülyék, nyavalyatörösek, elmebetegségek, gonosztevők vagy súlyos alkoholisták, általában terheltek is, és hajlamosak minden betegségekre?

De hogy mennyire ártalmas a szesz élvezete, nemcsak közvetlen a fogyasztóra, hanem az ártatlan utódra is, mi sem bizonyítja jobban, mint az a sok kísérletezés, amit kiváló tudósok az utóbbi években végeztek. Az iszákos szülők gyermeke: 70%-a iszákos, a nyavalyatörösek 60%-a Morel szerint 426 visszaeső bűnös közül 4% iszákos szülőktől származott. Mönkemüller, a berlini javító intézet növendékei között 67%-ban talált iszákos szülőktől származókat. Demme 10—10 iszákos és józan családot hasonlított össze. Az iszákosoknál csak 17% egészséges gyermeket talált, a józan családban 80%-ot.

De beszéljen az ideg orvos Charcot: „Az alkoholista minden csepp vérében benne vannak az összes idegbetegségek csirái; az alkoholista gyermekei hisztériások, epilepsziások, elmebetegségek, gyenge elméjűek, hülyék, elkorcsosultak; az alkoholista apának nem kell, hogy nagy gondot okozzon az a kérdés, mivé nevelje a fiát, mert annak jövője meg van állapítva és ez a kórház, elmeorvosintézet vagy börtön.“

Vannak — sajnos — olyan emberek, kik úgy vélekednek, hogy a bor- vagy sörivás nem ártalmas a szervezetre. Vannak, kik rendszeresen isznak, tegyük fel, hogy sohasem „rúgnak“ be és határozottan azt állítják, hogy ez nekik nem árt. Honnan tudják ezt olyan biztosan?! Az orvosi tudomány kimutatta, hogy a szesz akár borban, akár sörben egyformán mérgező; élvezetét meg lehet szokni éppúgy, mint a morfin vagy más mérgező élvezetét. Az alkohol-élvezet nyomon a betegségek különféle válfajai tenyésznek, anélkül, hogy tudatában volna az egyén annak a szomorú ténynek, hogy ez vagy amaz a betegség honnan ered? A szervek elzsírosodnak, majd összezsugorodnak, vízkórság, agyvérzés, szívbénulás, ezek és más bajok mind az iszákos ember gyakori betegségét képezik.

A vasuti társadalom szívelje meg eme tények súlyos igazságait, lássa be, hogy az iszákossággal nem lehet segíteni nehéz gazdasági bajokon, hogy bánatát ne keresse a korcsmában, hanem keresse társai között

bent a szervezetben. Elrettentő példa gyanánt gondoljunk ama sok szerencsétlen embertársainkra, kiknek az élete tébolydában, börtönben fejeződik be. A vasuti munkásságnak éppen úgy, mint az összes elnyomott munkásoknak szükséges tehát, hogy egyöntetűen küzdjenek az alkoholtól garázdalkodása ellen. Küzdjétek, és e küzdelem lesz a sajtó felfelszabadulástok!

Kis Kázmér.

A SINEK BIRODALMÁBÓL.

Vasutassors.

Debrecenből jelentik: Szabó Barna hajduházi vasuti őrt a Nyiregyháza felől jövő teher-vonat elütötte. A kerekek Szabó testét teljesen összeroncsolták.

Zólyomból jelentik: Vasárnap éjjel egy órakor Zólyom állomás mellett egy teher-vonat elgázolta Ladányi Pál zólyomi vonatfékezőt. A szerencsétlen azonnal szörnnyel halt.

Kettészakadt vonat. A miskolc—budapesti vonalon közlekedő 441. számú gyorsteher-vonat folyó hó 8-án a kora reggeli órákban Isaszeg és Pécel állomások között a vonalon elszakadt. Az elszakadt vonalrész a péceli bejárati váltó előtt a vonat első részét utolérte és abba beleütközött. Ennek következtében három kocsi kisiklott és azokkal együtt több kocsi megrongálódott. Emberen sérülés nem történt.

Vonatösszeütközés. Londonból jelentik, hogy a Great Central Railway egyik különvonata, melyen 300, legnagyobb részt Amerikából hazatérő utas volt, szombat reggel Seffield közelében összeütközött egy teher-vonattal. Mindkét mozdony felborult és a kivándorlókat szállító vonat első kocsija összezúzódott. Egy *kalanuz életét vesztette*, míg az utasok közül csak egy Gudowsky nevű lengyel sebesült meg.

Merénylet egy vonat ellen. Varsóból jelentik, hogy a Visztula-vasut bombrovi elágazásánál, Kielce állomás közelében egy fegyveres banda megtámadta azt a teher-vonatot, amelyen egy vasuti pénztáros a vonalon alkalmazott munkások kifizetésére ment. A rablók bombát hajítottak a vonatra és 10.000 rubelt vittek el. *A pénztáros és egy vasuti munkás a robbanástól súlyosan megsebesült.* A rablók aztán a lokomotívval és néhány waggonnal elrohogtak. Messze Kielcétől legráhtak a lokomotívot és elűntek az erdőben.

Kisiklott vonat. A Linzből 26-án reggel elindult személyvonat Selzthal közelében lezuhant a töltésről. A szerencsétlenségről ezeket az adatokat jelentik: A vasut a veszedelmes ponton 12 méter magas töltésen halad. Az utóbbi napokban bekövetkezett nagy esőzés annyira feláztatta a földet, hogy a töltés negyven méter hosszúságban lecsúszott s az egész vonatot a mélységbe zuhant. Alig másfél óra múlva megérkezett egy segítő-vonat orvosokkal és betegápolókkal. A katasztrófa helyén borzasztó látvány tárult eljűk. A lokomotív majdnem egészen belestípedt a mocsaras talajba. A postakocsi egészen összetört s a *lokomotív fűtője meghalt sebeiben*, még mielőtt az orvosok megérkeztek. A gépész és a vonatvezető csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. A tizenkét méter magasságból lezuhant vonat esése oly erős volt, hogy a pályatest mellett lévő kocsikat tizenöt méternyire kitolta a helyéből. A töltésben összegyülemt vízbőségéről az is tanuskodik, hogy a szerencsétlenség után a töltés mellett egész patak támadt.

NYILT TÉR.*)

A „Magyar Vasutas“ t. szerkesztőségének Budapest.

Tisztelettel tudatjuk a következőket:
A *Susica* állomáson beosztott Csordás János pályafelügyelő a munkásait mindenféle házi dolgok elvégzésére használja fel. Három-négy napig talpfát vágatott s vizet hordatott velük. Az ácsot pedig házi eszközök csinalására használja s megtöltötte neki — elbocsátás terhe alatt —, hogy másnak bármit is csináljon. Tehát akkor sem szabad semmit csinálnia, amikor szabad. Egyik munkást állandóan a lakásán tartja vízfordásra, fagyásra és mindenféle házi munkákra. Ha valaki beteget jelent, elbocsátással fenyegeti, míg ő nem-rég egy hónapig beteg volt s naponta este 12 óráig kártyázott.

Kérjük ezen panaszunkat tudomásul venni.

Susica, 1908 február 26-án.

Tisztelettel
több pályamunkás nevében:
(Aláírás.)

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

